CONSULTATIEDEELNAME

Aan: Ministerie van Financiën
Van: Ellen Timmer, ellen.timmer@pellicaan.nl,
blog: https://ellentimmer.com/ (verbonden aan Pellicaan Advocaten)
Datum: 4 mei 2020
Onderwerp: consultatie *Wijziging Wet toezicht trustkantoren 2018*, aangekondigd op https://www.internetconsultatie.nl/wijzigingwtt2018

Mijne dames en heren,

Hierbij maak ik gebruik van de mogelijkheid om op persoonlijke titel deel te nemen aan deze consultatie. De consultatie betreft het voorstel voor *Wijziging Wet toezicht trustkantoren 2018*, waarin een nieuw artikel 23a wordt voorgesteld, met een verbod op diensten in relatie tot hoog risicolanden.

Bezorgde reacties van mijn relaties in de sector van de trustkantoren met betrekking tot dit verbod waren voor mij reden om aan deze consultatie mee te doen. Ik hoop dat u acht zult slaan op deze consultatiereactie.

Met vriendelijke groet,
Ellen Timmer

INHOUD:

1. Inleiding 3

Het fenomeen hoog-risicolanden 3

Verbod op zakelijke relaties/transacties met hoog-risicolanden niet mogelijk op grond van AMLD4 6

Europese AML-hoog-risicolandenlijst loopt achter 6

Ontbrekende landendatabase 7

Regelgeving voor trustkantoren 8

Brief 14 januari 2020 8

Consultatietoelichting 9

Tekst artikel 23a 11

Commentaar 1 12

2. Praktische consequenties van het verbod 14

Definitie cliënt *14*

Bestaande situaties *14*

Commentaar 2 ..... *14*

3. Tot slot **15**

Bijlage 1 – Overzicht van hoog-risicolanden **16**

Bijlage 2 - Het consultatiedocument **18**

Consultatiebijdrage Ellen Timmer
4 mei 2020
CONSULTATIE WIJZIGING WET TOEZICHT TRUSTKANTOREN 2018

1. INLEIDING

Onderwerp van deze reactie is het verbod op relaties van cliënten van trustkantoren met 'hoog-risicolanden'.

HET FENOMEEN HOOG-RISICOLANDEN

In deze consultatiereactie bespreek ik naast het verbod voor trustkantoren ook de problematiek van de hoog-risicolanden in het algemeen. Dat commentaar is voor alle ondernemingen die zich aan de *Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme* (Wwft) moeten houden (Wwft-plichtigen) van belang.

Op dit moment is sprake van een onoverzichtelijk gebeuren rondom het fenomeen 'hoog-risicolanden'. Er zijn vele zwarte lijsten van verschillende landen, verschillende internationale instituties en met verschillende thema's (zoals witwasbestrijding en bestrijding van belastingparadijzen) [1].

Deze zwarte lijsten worden door overheden ingezet om ondernemingen, zoals in casu trustkantoren, te beïnvloeden. Bij de beslissingen over plaatsing van landen op lijsten spelen niet alleen zakelijke overwegingen een rol[2]. Er is meer aan de hand.

De plaatsing van landen op een zwarte lijst is een politiek middel om op de betreffende landen druk uit te oefenen. Daarbij valt op dat bepaalde landen die voor plaatsing op een zwarte lijst in aanmerking komen, daar niet op worden geplaatst. Een voorbeeld daarvan

[1] Zoals ik ook memoreerde in mijn artikel https://ellentimmer.com/2020/04/20/wwft-307/.

[2] Zakelijke overwegingen zijn onder meer of de landen criminaliteit goed bestrijden. Lastig bij de zwarte lijsten is dat de onderbouwing aanleveren voor de redenen waarom bepaalde landen op zwarte lijsten worden geplaatst vaak zeer summier is of ontbreekt.
Aantekening: criminaliteit wordt vaak als 'witwassen' aangeduid, maar praktisch is ieder financieel voordeel vanwege crimineel handelen witwassen, zodat het onderscheid tussen criminaliteit en witwassen niet relevant meer is).

is Rusland, dat een goede beoordeling van FATF kreeg [3] terwijl het land op de Duitse zwarte lijst is geplaatst [4].

Op het proces rond plaatsing van landen op zwarte lijsten wordt veel kritiek uitgeoefend. Lees onder andere Tom Keatinge op de RUSI site, *It's Time to Reform and Refocus the Financial Action Task Force*, 23 oktober 2019 [5].

Mij is opgevallen dat het type landen dat op de lijsten van hoog-risicolanden wordt geplaatst, sterk verschilt. Er staan ontwikkelingslanden en landen in (burger)oorlog op, zoals Afghanistan, Ethopië [6], Iraq, Jemen, Libië en Syrië. Er staan de bekende eilanden op, vaak voormalige Britse of Amerikaanse koloniën, die leven van de belastingverdragen die zij met de hele wereld hebben afgesloten (zoals de Bahama's, de Kaaiman Eilanden en de Maagdeneilanden[7]). Maar er staan ook grote(re) landen op, zoals Pakistan en (als de Europese Commissie zijn krijgt) Saoedi Arabië. Bij landen met zulke verschillende karakteristieken kunnen de werkelijke risico's verschillen. Bovendien kunnen antiwitwasmaatregelen de gang van zaken in ontwikkelingslanden en landen in (burger)oorlog ernstig belemmeren en de 'verkeerde' krachten stimuleren.

Voorbeeld:

---

[3] http://www.fatf-gafi.org/countries/a-c/brazil/documents/outcomes-plenary-october-2019.html, "*The Plenary discussed the joint FATF-EAG-MONEYVAL assessment of Russia and concluded that Russia has an in-depth understanding of the money laundering and terrorist financing risks it faces. It has established robust policies and laws to address these risks, and the country is particularly effective in its investigation and prosecution of terrorist financing*".
Dit leverde een aantal verraste reacties op, onder andere van ACAMS, *As FATF Readies Praise for Russia, Critics Anticipate Backlash*, Koos Couvée, 19 november 2019, https://www.moneylaundering.com/news/as-fatf-readies-praise-for-russia-critics-anticipate-backlash/.

[4] Aldus de Duitse NRA, https://www.bundesfinanzministerium.de/Content/DE/Downloads/Broschueren_Bestellservice/2019-10-19-erste-nationale-risikoanalyse_2018-2019.pdf;jsessionid=E5548E0645DACF539698AF061AA0EBF2?__blob=publicationFile&v=7. Duitsland merkt ook China, Cyprus en Malta als hoog-risicolanden aan.

[5] https://rusi.org/commentary/it%E2%80%99s-time-reform-and-refocus-financial-action-task-force

[6] Inmiddels van de FATF-lijst verdwenen.

[7] Europese belastinglijst.

Van een van de trustkantoren waarmee ik contact heb, hoorde ik dat er in Pakistan beurzen is die zich houdt aan internationale standaarden en daar ook op worden geaudit [8]. Dit trustkantoor vraagt zich af waarom er een algemeen verbod ten aanzien van Pakistan zou moeten gelden terwijl er door deze beurzen moeite wordt gedaan om aan de witwasbestrijdingseisen te voldoen.

[8] Het kantoor noemde Karachi 100 en de FTSE Pakistan.

VERBOD OP ZAKELIJKE RELATIES/TRANSACTIES MET HOOG-RISICOLANDEN NIET MOGELIJK OP GROND VAN AMLD4

Op grond van de vierde Europese anti-witwasrichtlijn (AMLD4) [9] zijn Europese lidstaten verplicht in hun wetgeving op te nemen dat ondernemingen, die vallen onder de witwasbestrijdingsregelgeving (witwasbestrijdingsplichtigen), verplicht zijn om extra cliëntenonderzoek te verrichten in relatie tot "*business relationships or transactions involving high-risk third countries*" zoals door de Europese Commissie geïdentificeerd, aldus artikel 18a AMLD4. In deze bepaling wordt mogelijk gemaakt dat landen kiezen voor "*limitation of business relationships or transactions with natural persons or legal entities from*" de hoog-risicolanden [10], op voorwaarde dat zorgvuldig rekening wordt gehouden met relevante rapportages [11].

Er is geen sprake van dat AMLD4 zakelijke relaties of transacties met hoog-risicolanden verbiedt. Dat is een welbewuste keuze. Daar waar een verbod op transacties gewenst is, worden deze opgenomen in de sanctieregelgeving die in Nederland wordt geïmplementeerd via de Sanctiewet 1977.

EUROPESE AML-HOOG-RISICOLANDENLIJST LOOPT ACHTER

Aandachtspunt is verder dat de Europese lijst van hoog-risicolanden in de witwasbestrijding achter loopt. De laatste wijziging dateert uit 2018 [12]. In februari 2019 heeft de Europese Commissie een nieuwe lijst voorgesteld met onder andere Saoedi Arabië [13]. Dat voorstel is verworpen en sindsdien loopt een discussie met onder andere het Europees Parlement inzake de methodologie van vaststelling van de hoog-risicolanden-lijst. Op 15 april 2020 stond dat onderwerp op de agenda van een commissie van het Europees Parlement [14]. Informatie over de methodologie zelf is niet te vinden.

---

[9] http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32015L0849, zoals gewijzigd door de vijfde Europese anti-witwasrichtlijn.

[10] Artikel 18a lid 2 AMLD4.

[11] Artikel 18a lid 4 AMLD4.

[12] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/AUTO/?uri=celex:32018R1467

[13] Zie https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2019-0216_EN.pdf.

[14] https://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2014_2019/plmrep/COMMITTEES/CJ12/OJ/2020/04-15/1202913EN.pdf

Geconstateerd kan worden dat er aanzienlijke verschillen zijn tussen de hoog-risicolanden-lijsten van FATF en de Europese Commissie, zie bijlage 1,

- Zo komt EU-kandidaat Albanië niet voor op de Europese lijst, terwijl het land wel op de FATF-lijst staat.
- Ook IJsland staat op de FATF-lijst en niet op de Europese lijst.
- Ethiopië is wegens goede maatregelen van de FATF-lijst afgevoerd, maar staat wel op de Europese lijst. Zo is er nog veel meer te noemen.

De vraag is waarop deze verschillen zijn gebaseerd en waarom landen die voldoende maatregelen hebben genomen niet van de Europese lijst worden afgevoerd.

ONTBREKENDE LANDENDATABASE

Overigens ontbreek een behoorlijke landendatabase, waarin wordt geregistreerd welk land wanneer en waarom op de FATF-lijst en Europese hoog-risicolandenlijst is geplaatst. Hierin zou de Europese Commissie zelf moeten voorzien. Daarbij is belangrijk dat gedetailleerd wordt aangegeven waarom een land hoog-risico zou zijn, zodat het makkelijker wordt voor witwasbestrijdingsplichtigen om na te gaan hoe zij om moeten gaan met relaties met dergelijke landen.

REGELGEVING VOOR TRUSTKANTOREN

Trustkantoren zijn de afgelopen tijd zeer druk bezig geweest met implementatie van allerlei wijzigingen in de regelgeving. De *Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme* (Wwft), gewijzigd per 25 juli 2018. De *Wet toezicht trustkantoren 2018* (Wtt 2018) is op 1 januari 2019 in werking getreden.

> Deze branche wordt vaak als 'trustsector' aangeduid al hebben hun activiteiten niets met de Angelsaksische trust [15] te maken.

De motivatie voor de thans voorgestelde wijziging in de Wtt 2018 lijkt te berusten op voorvallen die vóór inwerkingtreding de gewijzigde regelgeving hebben plaats gevonden. De vraag is waarom een verbod nodig is, terwijl trustkantoren al maatregelen hebben genomen in verband met hoog-risicolanden en niet gebleken is dat die maatregelen onvoldoende zouden zijn.

BRIEF 14 JANUARI 2020

In een brief die de Ministers van Financiën en van Veiligheid op 14 januari 2020 aan de Tweede Kamer schreven [16] is een aankondiging van het hoog-risicolanden verbod te vinden, zonder dat een onderbouwing wordt vermeld, anders dan het bekende mantra:

> "In die gevallen is sprake van een cumulatie van risico's die wij onbeheersbaar achten in een sector waarbij de diensten op zichzelf al inherent hoge integriteitrisico's met zich brengen"

Allereerst is onjuist dat diensten van trustkantoren inherent hoge integriteitrisico's met zich mee zouden brengen en wordt niet onderbouwd waarom trustkantoor-bestuurders riskanter zouden zijn dan andere statutair bestuurders van internationaal opererende ondernemingen. Ten tweede is er geen sprake van onbeheersbare cumulatie van risico's bij hoog-risicolanden. Immers, trustkantoren zijn professionele bestuurders, die hun huis-

[15] https://nl.wikipedia.org/wiki/Trust_(rechtsvorm); https://en.wikipedia.org/wiki/Trust_law

[16] https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2020/01/14/kamerbrief-voortgang-plan-van-aanpak-witwassen/kamerbrief-voortgang-plan-van-aanpak-witwassen.pdf

werk juist beter doen dan andere statutair bestuurders, zodat er vermindering van risico is [17].

De ministers schrijven in de brief van 14 januari dat trustkantoren de nieuwe regelgeving nog niet voldoende geïncorporeerd zou hebben. Uit de brief van de ministers blijkt niet wat er dan onvoldoende geïmplementeerd zou zijn en welk verband die zogenaamde onvolkomenheden hebben met het voorgestelde verbod.

Bij de brief van de ministers zit als bijlage een verslag van DNB [18], waaruit niet blijkt dat er speciale problemen rondom hoog-risicolanden zijn. DNB rept in het verslag van de onderzoeken die in 2019 tot en met september zijn uitgevoerd alleen over onvoldoende verslaglegging in het cliëntenonderzoeksdossier [19].

CONSULTATIETOELICHTING

In de toelichting op het consultatievoorstellen keren dezelfde onjuistheden terug, onder andere in paragraaf 2.1:

- Het optreden als statutair bestuurder van Nederlandse doelvennootschappen in internationale structuren, is volgens de trustkantoren waarmee ik contact heb niet riskanter dan wat er gebeurt bij andere Nederlandse kapitaalvennootschappen, die deel uitmaken van internationale structuren. De laatstgenoemde kapitaalvennootschappen hebben bestuurders die minder kennis hebben van witwasrisico's dan Nederlandse trustbestuurders.
- Het is onjuist [20] dat dat er in de eerste twaalf maanden van Wtt 2018 onvoldoende verbeteringen zouden zijn opgetreden. De trustkantoren waarmee ik contact heb beschouwen dit als een klap in hun gezicht, die zij niet verdienen.

---

[17] Dergelijke beweringen werden al eerder in officiële publicaties gedaan. Echter, veel herhalen van standpunten, betekent nog niet dat die standpunten juist zijn.

[18] https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2020/01/14/toezichtbeeld-dnb-trustkantoren-2019/toezichtbeeld-dnb-trustkantoren-2019.pdf

[19] Zie pagina 3 onder het kopje *Beeld op basis van onderzoeken*.

[20] Volgens een aantal trustkantoren waarmee ik contact heb.

- Een onderbouwing van het verbod van artikel 23a ontbreekt. Er staat in paragraaf 2.3 niet meer dan:

> Bij trustdienstverlening zijn vaak complexe structuren betrokken en worden tussen vennootschappen grote sommen geld verplaatst teneinde fiscaal voordeel te behalen. Indien hier landen bij betrokken zijn met strategische tekortkomingen op het gebied van hun anti-witwasbeleid, stapelen de integriteitsrisico's zich op. Daarom wordt met dit wetsvoorstel dienstverlening door trustkantoren verboden indien de cliënt, de doelvennootschap of de uiteindelijk belanghebbende van de cliënt of doelvennootschap woonachtig of gevestigd is of zijn zetel heeft in een derde hoog risicoland.

- De trustkantoren die ik spreek betwisten dat er "vaak complexe structuren betrokken" zijn en dat er ook voor het overige sprake is van onbeheersbare risico's en zijn van mening dat zij adequate risico-mitigerende maatregelen hebben genomen respectievelijk kunnen nemen. Dat er een noodzaak voor dit verbod is, blijkt niet uit de rapportage van DNB, die in januari 2020 is bekend gemaakt (zie voetnoot 18). Deze onderbouwing voldoet ook niet aan de eisen van artikel 18a AMLD4.
- Ook de passage in paragraaf 2.4, "Trustdienstverlening laat zich niet goed combineren met betrokkenheid van landen die non-coöperatief zijn op belastinggebied. Dit omdat deze combinatie vaak leidt tot complexe en intransparante structuren" is volgens de trustkantoen die ik spreek onjuist. Volgens hen zitten er grote verschillen tussen de landen op de Europese hoog-risicolandenlijst (zie bijlage 1) en verdient de aanwezigheid van dergelijke landen zeker fiscale aandacht, maar het het niet zo dat de risico's niet kunnen worden beheerst.

TEKST ARTIKEL 23A

Voorts verdient de tekst van het voorgestelde artikel 23a aandacht.

[a] In de aanhef van lid 1 wordt naast elkaar gesproken over:

- het aangaan van een zakelijke relatie [21];
- het verlenen van een trustdienst.

Nu het verlenen van een trustdienst een zakelijke relatie in de zin van Wtt 2018 veronderstelt, kan de passage "*een zakelijke relatie aan te gaan of*" vervallen. Als de tekst gehandhaafd zou blijven, is een uitvoerige toelichting op de noodzaak gewenst, zodat trustkantoren weten waar zij aan toe zijn.

[b] In de aanhef van lid 1 wordt naast elkaar gesproken over:

- uiteindelijk belanghebbenden van cliënten;
- uiteindelijk belanghebbenden van doelvennootschappen.

De cliënt is degene met wie het trustkantoor een zakelijke relatie heeft, wat zowel de doelvennootschap(pen) als de aandeelhouder(s) van de doelvennootschappen als degenen achter die aandeelhouders kan omvatten. Zo is denkbaar dat een trustkantoor niet alleen contact heeft met de aandeelhouder van de doelvennootschap maar ook met een topholding uit de groep. Een en ander betekent dat het niet nodig is om de uiteindelijk belanghebbenden van doelvennootschappen apart te noemen en kan dat onderdeel vervallen.

[21] In Wtt 2018 is de definitie van dit begrip in artikel 1 lid 1 analoog aan de definitie van zakelijke relatie in artikel 1 lid 1 van de Wwft en verwijst naar de cliënt ten behoeve van wie het trustkantoor respectievelijk de Wwft-plichtige diensten verleent.

COMMENTAAR 1

1.a Kan worden toegelicht waarom het verbod op zakelijke relaties en transacties met hoog-risicolanden niet is meegenomen bij de totstandkoming van Wtt 2018 (op 1 januari 2019 in werking getreden) en/of de Wwft (gewijzigd per 25 juli 2018)?

1.b Kan het Ministerie van Financiën juridisch onderbouwen dat een generiek verbod op alle zakelijke relaties en transacties met hoog-risicolanden ('het verbod') is toegestaan op grond van AMLD4?

TOELICHTING
Uit artikel 18a AMLD4 leid ik af dat landen kunnen bepalen dat bepaalde zakelijke relaties en transacties met natuurlijke personen of juridische entiteiten uit bepaalde hoog-risicolanden mogen worden beperkt, als dat goed is onderbouwd (lid 4). Er is geen sprake van dat alle zakelijke relaties en transacties met hoog-risicolanden mogen worden verboden, zodat het verbod niet is toegestaan.
Ik hoor graag of het Ministerie van Financiën deze visie deelt.

1.c Kan het Ministerie van Financiën onderbouwen dat een generiek verbod als vermeld onder 1.b betrekking mag hebben op alle door Europa vastgestelde hoog-risicolanden (witwasbestrijding en belastingparadijzen), dus dat er geen onderscheid hoeft te worden gemaakt tussen verschillende landen.

TOELICHTING
Zoals hierboven vermeld, is het proces van vaststelling van hoog-risicolanden een willekeurig proces, zeker als het FATF betreft en heeft het ook tot doel om druk op landen uit te oefenen, terwijl de risico's tussen landen sterk kan verschillen.
Als een generiek verbod al mogelijk zou zijn, schrijft artikel 18a AMLD4 een individuele beoordeling per hoog-risicoland en per type zakelijke relatie / transactie voor. Daarvan is in het voorstel geen sprake, zodat een verbod niet is toegestaan.
Ik hoor graag of het Ministerie van Financiën deze visie deelt.

1.d Kan het Ministerie van Financiën per hoog-risicoland onderbouwen, op de wijze zoals in artikel 18a lid 4 AMLD4 is voorgeschreven, dat het onder 1.b bedoelde verbod gewenst is?

1.e Kan het Ministerie van Financiën onderbouwen dat het onder 1.b bedoelde verbod uitsluitend betrekking dient te hebben door op trustkantoren bestuurde rechtspersonen (doelvennootschappen)? Tenslotte zijn trustkantoren niet meer dan statutair bestuurders van Nederlandse entiteiten (meestal Nederlandse kapitaalvennootschappen, dus besloten en naamloze vennootschappen), met een aantal bijkomende activiteiten die van toepassing zijn op alle statutair bestuurders van rechtspersonen (zoals het voeren van administraties en het verrichten van fiscale aangiften). De doelvennootschappen hebben dezelfde activiteiten als vele andere in Nederland gevestigde rechtspersonen. Het maken van een onderscheid dient te worden onderbouwd. Kan het Ministerie van Financiën onderbouwen waarom onderscheid mag worden gemaakt tussen doelvennootschappen en andere rechtspersonen naar Nederlands recht? Is deze vorm van discriminatie ten opzichte van andere Wwft-plichtigen (zoals banken en verzekeringsmaatschappijen) gerechtvaardigd?

1.f Naar aanleiding van de tekst van het voorgestelde artikel 23a Wtt 2018 is het volgende van belang:

[a] Nu het verlenen van een trustdienst een zakelijke relatie in de zin van Wtt 2018 veronderstelt, kan de passage "*een zakelijke relatie aan te gaan of*" vervallen. Als de tekst gehandhaafd zou blijven, is een uitvoerige toelichting op de noodzaak gewenst, zodat trustkantoren weten waar zij aan toe zijn.

[b] De tekst "uiteindelijk belanghebbenden van doelvennootschappen" kan vervallen, nu doelvennootschappen dezelfde uiteindelijk belanghebbenden hebben als de cliënt.

2. PRAKTISCHE CONSEQUENTIES VAN HET VERBOD

Het voornemen van het Ministerie van Financiën heeft niet alleen algemene aspecten, zoals onder 1. besproken. Er zitten ook belangrijke praktische consequenties aan, die in het voorstel niet onder ogen worden gezien.

DEFINITIE CLIËNT

Trustkantoren maken zich zorgen over het uitrekken de definitie van 'cliënt' in Wtt 2018, zie ook hiervoor. Het is ongewenst als de wetgever en het Ministerie van Financiën niet helder zijn over de kernbegrippen van de wetgeving, met als gevolg dat toezichthouders – als bij trustkantoren DNB – een ruimere uitleg geven dan de wetgever heeft beoogd, omdat het de toezichthouder goed uitkomt.

BESTAANDE SITUATIES

Als het verbod zou worden ingevoerd kan het gebeuren dat plaatsing van een land op een hoog-risicolandenlijst gevolgen heeft voor de relatie van een trustkantoor met een bestaande cliënt. Het is dan voor het trustkantoor niet mogelijk om onmiddellijk maatregelen te nemen. Daarmee wordt in het voorgestelde artikel 23a geen enkele rekening gehouden.

Als er al een dergelijk verbod zou komen, hetgeen ik ongewenst acht, zal in de wet een voorziening moeten worden opgenomen voor bestaande gevallen.

COMMENTAAR 2

2.a Helderheid rondom de basisbegrippen van de Wtt 2018 is gewenst.

2.b Als het verbod op cliënten en uiteindelijk belanghebbenden bij cliënten in hoog-risicolanden doorgang vindt, zal in de wet een voorziening moeten worden opgenomen voor bestaande situaties.

3. TOT SLOT

Naar mijn mening is de noodzaak op een generiek verbod op relaties met hoog-risicolanden, als geformuleerd in artikel 23a, onvoldoende onderbouwd, zowel omdat niet is gebleken dat de huidige Wtt 2018 onvoldoende regels zou bevatten, als omdat de onderbouwing niet voldoet aan de eisen van artikel 18a AMLD4.

Het zou goed zijn als invoering van artikel 23a niet doorgaat.

BIJLAGE 1 – OVERZICHT VAN HOOG-RISICOLANDEN

Een overzicht met de meest recente FATF-lijst en de twee Europese lijsten, alsmede het voorstel van februari 2019 van de Europese Commissie van de zwarte lijst voor de bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering.

HIGH RISK COUNTRIES AML/CFT

FATF	European Commission / AML, CFT	Proposal European Commission / AML, CFT	European Commission / tax
[1], [2]	AML/CFT [3]	13 February 2019 [4]	[5]
Democratic People's Republic of Korea (DPRK)	Democratic People's Republic of Korea (DPRK)	Democratic People's Republic of Korea (DPRK)	
Iran	Iran	Iran	
	Afghanistan	Afghanistan	
Albania			
		American Samoa	American Samoa
The Bahamas		The Bahamas	
Barbados			
	Bosnia and Herzegovina		
Botswana		Botswana	
Cambodia			
			Cayman Islands
	Ethiopia	Ethiopia	
			Fiji
Ghana		Ghana	
		Guam	Guam
	Guyana		
Iceland			
	Iraq	Iraq	
Jamaica			
	Lao PDR		
		Libya	
Mauritius			
Mongolia			
Myanmar			
Nicaragua			
		Nigeria	
			Oman
Pakistan	Pakistan	Pakistan	
			Palau
Panama		Panama	Panama
		Puerto Rico	
		Samoa	Samoa
		Saudi Arabia	
			Seychelles
	Sri Lanka	Sri Lanka	
Syria	Syria	Syria	
	Trinidad and Tobago	Trinidad and Tobago	Trinidad and Tobago
	Tunisia	Tunisia	
Uganda	Uganda		
		US Virgin Islands	US Virgin Islands
	Vanuatu		Vanuatu
Yemen	Yemen	Yemen	
Zimbabwe			

Bron:

[1] High-Risk Jurisdictions subject to a Call for Action – 21 February 2020
http://www.fatf-gafi.org/publications/high-risk-and-other-monitored-jurisdictions/documents/call-for-action-february-2020.html

[2] Jurisdictions under Increased Monitoring – 21 February 2020
http://www.fatf-gafi.org/publications/high-risk-and-other-monitored-jurisdictions/documents/increased-monitoring-february-2020.html

[3] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX:02016R1675-20181022

[4] https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2019-0216_EN.pdf

[5] https://www.consilium.europa.eu/en/policies/eu-list-of-non-cooperative-jurisdictions/

BIJLAGE 2 - HET CONSULTATIEDOCUMENT

Wijziging van de Wet toezicht trustkantoren 2018 in verband met aanvullende maatregelen om de integriteitrisico's bij trustdienstverlening te beheersen

VOORSTEL VAN WET

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:
Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is de regels met betrekking tot trustdienstverlening verder aan te scherpen, door een verbod in te voeren voor trustkantoren om als doorstroomvennootschap op te treden en een verbod op te nemen voor trustkantoren om zaken te doen met cliënten indien er betrokkenheid is van een derde hoog risicoland of een land die door de Europese Raad is aangewezen als niet coöperatief op belastinggebied, en daartoe de Wet toezicht trustkantoren 2018 op een aantal onderdelen te wijzigen, ten einde de integriteit van het financiële stelsel in Nederland te bevorderen;
Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

ARTIKEL I

De **Wet toezicht trustkantoren 2018** wordt gewijzigd als volgt:

A

Artikel 1, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. Het begrip "doorstroomvennootschap" vervalt.
2. In de begripsomschrijving van "trustdienst" vervalt onderdeel c en worden de onderdelen d tot en met f geletterd c tot en met e.

B

Na artikel 3 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 3a. Verbod optreden als doorstroomvennootschap

1. Het is eenieder met zetel in Nederland verboden om beroeps- of bedrijfsmatig een doorstroomvennootschap aan te bieden.
2. Onder doorstroomvennootschap wordt in dit artikel verstaan een rechtspersoon of vennootschap zonder economische activiteit, die gebruikt wordt ten behoeve van één of meerdere derden die niet tot de groep behoort of behoren waartoe de rechtspersoon of vennootschap behoort, en waarvan het gebruik niet tot doel heeft om te voldoen aan enige wettelijke verplichting.

C

Artikel 19 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid vervalt.
2. De aanduiding “2.” voor de tekst vervalt.

D

Na artikel 23 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 23a. Verbod op dienstverlening bij betrokkenheid hoog risicolanden

1. Het is een trustkantoor verboden een zakelijke relatie aan te gaan of een trustdienst te verlenen indien cliënten, doelvennootschappen, uiteindelijk belanghebbenden van cliënten en uiteindelijk belanghebbenden van doelvennootschappen woonachtig of gevestigd zijn of hun zetel hebben in staten die:
a. op grond van artikel 9 van de vierde anti-witwasrichtlijn, in gedelegeerde handelingen van de Europese Commissie, zijn aangewezen als staten met een hoger risico op witwassen of financieren van terrorisme; of
b. door de Raad van de Europese Unie, op grond van artikel 22 van Verordening (EU) 2017/1601, zijn aangewezen als jurisdicties die niet-coöperatief zijn op belastinggebied.

E

Artikel 28 vervalt.

F

De artikelen 29 tot en met 30a worden vernummerd tot 28 tot en met 30.

G

Artikel 28 (nieuw) wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift wordt “trustdienst d” vervangen door “trustdienst c”.
2. In het eerste lid wordt “onderdeel d” vervangen door “onderdeel c”.

H

Artikel 29 (nieuw) wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift wordt “trustdienst e” vervangen door “trustdienst d”.
2. In het eerste lid wordt “onderdeel e” vervangen door “onderdeel d”.

I

In artikel 30 (nieuw) wordt “onderdeel f” vervangen door “onderdeel e”.

J

Artikel 33, eerste lid, komt te luiden:
1. Een trustkantoor verricht in aanvulling op paragraaf 4.2 verscherpt cliëntenonderzoek indien de zakelijke relatie of trustdienst naar zijn aard een hoger risico op witwassen of financieren van terrorisme met zich brengt.

K

Artikel 36 vervalt.

L

Aan artikel 55 wordt een derde lid toegevoegd, luidende:
3. Het eerste en tweede lid laten ten aanzien van degene op wie het tweede lid van toepassing is, onverlet de toepasselijkheid van de bepalingen van het Wetboek van Strafvordering.

ARTIKEL II

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Financiën,

Wijziging van de Wet toezicht trustkantoren 2018 in verband met aanvullende maatregelen om de integriteitrisico's bij trustdienstverlening te beheersen

MEMORIE VAN TOELICHTING

ALGEMEEN

§1. Inleiding

Dit wetsvoorstel wijzigt een aantal bepalingen in de Wet toezicht trustkantoren 2018 (Wtt 2018) ten einde de integriteit van het financiële stelsel in Nederland te bevorderen. De voorgestelde wijzigingen passen in het kader van het plan van aanpak witwassen[1] en de maatregelen die recent getroffen zijn door het kabinet in het kader van het tegengaan van belastingontwijking en belastingontduiking in Nederland.[2]

§2. Hoofdpunten wetsvoorstel

§2.1 Inleiding

Met ingang van 1 januari 2019 zijn de regels voor trustdienstverlening aangescherpt met de Wtt 2018. Die aanscherpingen volgden op verschillende onderzoeken van DNB waaruit bleek dat de sector de integriteitrisico's onvoldoende beheerste. Daarbij is de samenleving in 2015 geconfronteerd met de kwetsbaarheden van de trustsector door de onthulling van de Panama Papers. Uit deze stukken bleek dat verschillende Nederlandse trustkantoren betrokken waren bij het bedienen van malafide structuren. De onthullingen rond de Panama Papers en het onderzoek van de parlementaire ondervragingscommissie Fiscale constructies dat daarop volgde, hebben een belangrijke rol gespeeld in de verdere regulering van de trustsector.

Dienstverlening door trustkantoren gaat vaak gepaard met hoge integriteitsrisico's. Er worden diensten verleend aan internationale structuren en de dienstverlening is in veel gevallen fiscaal gedreven. Hierbij worden vaak complexe en ondoorzichtige structuren bediend, hetgeen een hoger risico op betrokkenheid bij financieel economische criminaliteit met zich meebrengt.

Bij de behandeling van de Wtt 2018 is aan het parlement toegezegd de sector nauwgezet te monitoren en steeds na te gaan of de getroffen maatregelen afdoende zijn. In de agenda financiële sector[3], waarin de integriteit van de financiële sector één van de centrale domeinen is, is aangegeven dat DNB, de toezichthouder op trustkantoren, gevraagd zal worden om in de jaarlijkse ZBO-verantwoording uitgebreid te informeren over de ontwikkelingen in de trustsector en het toezicht op de naleving van de nieuwe wetgeving. Ook is destijds aangegeven dat indien er geen sprake is van voldoende verbetering, nadere maatregelen onderzocht zullen worden.

---

1 Kamerstukken II 2018/19, 31477, nr. 41.
2 Kamerstukken II 2017/18, 25087, nr. 188.
3 Kamerstukken II 2018/19, 32013, nr. 200.

De afgelopen jaren is meerdere malen gebleken dat de aanpak van witwassen in Nederland tekort schiet. Om de aanpak te verbeteren en te intensiveren is het plan van aanpak witwassen opgesteld. In het kader van het plan van aanpak witwassen is DNB gevraagd eerder te rapporteren over de trustsector, dan bij de jaarlijkse ZBO-verantwoording.
DNB heeft eind 2019 het "Toezichtbeeld trustkantoren 2019"[4] uitgebracht, waarin een eerste analyse is gedaan van de naleving van de striktere eisen die per 1 januari 2019 zijn ingevoerd voor de trustsector. De conclusie van het rapport is dat gedurende 2019, DNB heeft vastgesteld dat de sector nog niet klaar is met het incorporeren van de nieuwe aangescherpte eisen. Belangrijke gemene deler bij de uitkomst van onderzoeken is, dat er nog regelmatig tekortkomingen worden aangetroffen in de uitvoering van het verplichte cliëntenonderzoek en de vastlegging ervan. De vereiste 'due diligence' is niet altijd aanwezig waardoor in sommige gevallen integriteitsrisico's niet in beeld zijn of lager worden ingeschat dan ze zijn. Soms wordt of de effectiviteit van mitigerende maatregelen ook te ingeschat.

Gezien de incidenten in het verleden en het toezichtbeeld van DNB dat begin dit jaar met de Tweede Kamer is gedeeld, is besloten om de sector verder te reguleren. De nieuwe maatregelen passen in het kader van het plan van aanpak witwassen en de maatregelen die getroffen zijn op fiscaal gebied. Besloten is om dienstverlening waaraan bijzondere hoge integriteitrisico's verbonden zijn, te verbieden. Dit betreft het aanbieden van doorstroomvennootschappen en trustdienstverlening met betrokkenheid van derde-hoogrisicolanden of van landen die op de lijst staan van non-coöperatieve landen op belastinggebied.

§2.2 Doorstroomvennootschappen

Onder de huidige wet is het ten behoeve van een cliënt gebruik maken van een doorstroomvennootschap gekwalificeerd als een trustdienst.[5] Een doorstroomvennootschap is in het wetsvoorstel gedefinieerd als rechtspersoon of vennootschap zonder economische activiteit die gebruikt wordt ten behoeve van één of meerdere derden die niet tot de groep behoort of behoren waartoe de rechtspersoon of vennootschap behoort, en waarvan het gebruik niet tot doel heeft om te voldoen aan enige wettelijke verplichting. Het gaat hierbij om rechtspersonen of vennootschappen die gebruikt worden om gelden "doorheen te laten stromen" voor fiscale doeleinden. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan dividenden of royalty's. Het aanbieden van een doorstroomvennootschap dient vooral fiscale doelen en leidt tot intransparantie. Onder het verbod vallen niet de vennootschappen en rechtspersonen die opgezet zijn om aan enige wettelijke verplichting te voldoen, zoals het scheiden van vermogen. Het aanbieden van een kwaliteitsrekening valt bijvoorbeeld niet onder het verbod.

Met de brief *Aanpak belastingontduiking en ontwijking* van februari 2018[6], zijn verschillende maatregelen aangekondigd om belastingontduiking en ontwijking in Nederland aan te pakken. Eén van de maatregelen die voorgesteld is in dat kader is het belasten van dividend-, rente- en royaltystromen naar zogenoemde low tax jurisdictions om te voorkomen dat Nederland primair wordt gebruikt om de belastinggrondslag van andere landen uit te hollen. Door deze maatregel is het aanbod van doorstroomvennootschappen door

4 Zie bijlage 3 bij kamerstukken II 2019/20, 31477, nr. 50.
5 Zie onderdeel c van "trustdienst" in artikel 1, eerste lid, van de Wtt 2018.
6 Artikel 33, eerste lid, sub b, van de Wtt 2018.

trustkantoren al flink afgenomen.

In de strijd tegen belastingontduiking en ontwijking is het echter onwenselijk dat er nog beroeps- of bedrijfsmatig doorstroomvennootschappen worden aangeboden in Nederland. Daarom is er voor gekozen de trustdienst "*om ten behoeve van een cliënt gebruik te maken van een doorstroomvennootschap*" te schrappen en tegelijkertijd een algeheel verbod op te nemen in de wet voor het beroeps- of bedrijfsmatig aanbieden van doorstroomvennootschappen. Met deze maatregelen wordt tevens uitvoering gegeven aan de motie Omtzigt en Van Weyenberg[7].

§2.3 Dienstverlening waarbij landen betrokken zijn die op de lijst van derde-hoog risicolanden staan

Op basis van de huidige wet[8] dienen trustkantoren verscherpt cliëntenonderzoek te verrichten indien de staat waar de cliënt, de doelvennootschap of de uiteindelijk belanghebbende van de cliënt of doelvennootschap woonachtig of gevestigd is of zijn zetel heeft, in een door de Europese Commissie aangewezen staat met een hoger risico op witwassen of financieren van terrorisme. Op grond van artikel 9 van de vierde anti-witwasrichtlijn is de Europese Commissie bevoegd hoog risico derde landen aan te wijzen middels gedelegeerde handelingen. Het gaat hierbij om landen die in hun nationale wetgeving ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme strategische tekortkomingen vertonen, die een aanzienlijke bedreiging vormen voor het financieel stelsel van de Europese Unie. Dienstverlening aan cliënten, doelvennootschappen of de uiteindelijk belanghebbende van cliënten of doelvennootschappen woonachtig of gevestigd in dergelijke landen brengt een hoog integriteitsrisico met zich mee. De combinatie van trustdienstverlening met derde hoog risicolanden, zorgt voor onverantwoord hoge integriteitrisico's.
Bij trustdienstverlening zijn vaak complexe structuren betrokken en worden tussen vennootschappen grote sommen geld verplaatst teneinde fiscaal voordeel te behalen. Indien hier landen bij betrokken zijn met strategische tekortkomingen op het gebied van hun anti-witwasbeleid, stapelen de integriteitsrisico's zich op. Daarom wordt met dit wetsvoorstel dienstverlening door trustkantoren verboden indien de cliënt, de doelvennootschap of de uiteindelijk belanghebbende van de cliënt of doelvennootschap woonachtig of gevestigd is of zijn zetel heeft in een derde hoog risicoland.

§2.4 Dienstverlening waarbij landen betrokken zijn die op de lijst van non-coöperatieve landen op belastinggebied staan.

Trustkantoren dienen op basis van de huidige wet verscherpt cliëntenonderzoek te verrichten indien de zakelijke relatie of trustdienst naar zijn aard een hoger risico op witwassen of financieren van terrorisme met zich brengt.[9] Omdat trustdiensten veelal fiscaal gedreven zijn en er sprake kan zijn van verplaatsing van grote vermogensbestanddelen tussen vennootschappen binnen een structuur die het trustkantoor bedient, dienen trustkantoren bijzondere aandacht te hebben voor het risico dat hun diensten worden gebruikt voor belastingontduiking of belastingontwijking. In dat kader is de betrokkenheid van landen die op de lijst van non-coöperatieve landen op belastinggebied staan, een belangrijke indicator voor verscherpt onderzoek.

[7] Kamerstukken II 2018/19, 34566, nr. 11.
[8] Artikel 33, eerste lid, sub b, van de Wtt 20918.
[9] Artikel 33, eerste lid, sub a, van de Wtt 2018.

Trustdienstverlening laat zich niet goed combineren met betrokkenheid van landen die non-coöperatief zijn op belastinggebied. Dit omdat deze combinatie vaak leidt tot complexe en intransparante structuren. Gezien de cumulatie van (fiscale) integriteitrisico's wordt met dit wetsvoorstel de dienstverlening verboden waarbij landen betrokken zijn die op de lijst staan van non-coöperatieve landen op belastinggebied. Het verbod ziet op dienstverlening aan cliënten, doelvennootschappen, uiteindelijk belanghebbenden van cliënten en doelvennootschappen uit de eerdergenoemde landenlijst.

§3. Financiële gevolgen en regeldruk
De voorgestelde maatregelen hebben geen gevolgen voor de rijksbegroting.

De regeldruk voor trustkantoren zal afnemen door invoering van de voorgestelde maatregelen, nu diensten die op dit moment nog worden aangeboden en waarvoor verplichtingen gelden, geheel worden verboden.

Op dit moment zullen trustkantoren veelal verscherpt cliënten onderzoek verrichten in geval van het aanbieden van doorstroomvennootschappen of in geval van dienstverlening waarbij partijen betrokken zijn uit derde hoog risicolanden of landen die op de lijst staan van non-coöperatieve landen op belastinggebied. Deze verscherpte controle houdt in dat trustkantoren nu nog extra onderzoeksmaatregelen moeten treffen. Door de invoering van de voorgestelde maatregelen zal dit niet meer het geval zijn, nu de betreffende diensten verboden worden. Naast het cliëntenonderzoek gelden voor deze diensten ook de andere verplichtingen op grond van de Wtt 2018 niet meer, zoals het monitoren van transacties.

Wel zullen trustkantoren binnen hun huidige portefeuille moeten bekijken welke cliënten onder het verbod vallen. Naar verwachting zal dit niet veel werk zijn, nu deze gegevens al vastgelegd zijn in de cliëntendossiers en de overzichten hiervan.
Ook bij het aangaan van een nieuwe relatie zal een trustkantoor nu kort onderzoek moeten uitvoeren, om na te gaan of de betreffende cliënt bediend mag worden. Desalniettemin zullen deze onderzoeken minder tijd vergen dan het onderzoek dat op basis van de huidige wet moet worden uitgevoerd.

Kwantitatieve passage
PM

§4. Uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid
PM

§5. Consultatie
PM

ARTIKELSGEWIJS

Artikel I

Onderdeel A *(wijziging artikel 1)*

Het begrip doorstroomvennootschap vervalt, omdat er een algeheel verbod

wordt ingevoerd voor het beroeps- en bedrijfsmatig aanbieden van doorstroomvennootschappen. In het verlengde hiervan wordt de trustdienst als bedoeld in onderdeel c, van de begripsomschrijving van trustdienst in artikel 1, eerste lid, van de Wtt 2018, geschrapt en worden de onderdelen d tot en met f geletterd c tot en met e.

Onderdeel B *(nieuw artikel 3a)*

Met artikel 3a wordt het beroeps- en bedrijfsmatig aanbieden van doorstroomvennootschappen verboden. Met dit verbod wordt in ieder geval de dienst die op dit moment nog vergunningplichtig is en beschreven is in artikel 1, eerste lid, onderdeel c van de begripsomschrijving van trustdienst verboden. Daarbij is het nu ook voor andere partijen verplicht een dergelijke dienst te verlenen, nu er een algeheel verbod ingevoerd is. Voor een inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar het algemeen deel van deze toelichting.

Onderdeel C *(wijziging artikel 19)*

Het eerste lid van artikel 19 vervalt omdat de trustdienst als bedoeld in onderdeel c, van de begripsomschrijving van trustdienst in artikel 1 van de Wtt 2018, (doorstroomvennootschap) wordt geschrapt.

Onderdeel D *(nieuw artikel 23a)*

Artikel 23a wordt ingevoegd om dienstverlening, waarbij landen betrokken zijn die op de lijst van derde-hoogrisicolanden staan of op de lijst van non-coöperatieve landen op belastinggebied, te verbieden. Zoals in het algemeen deel van deze toelichting aangegeven gaat het om gevallen waarbij de cliënt, de doelvennootschap of de uiteindelijk belanghebbende van de cliënt of doelvennootschap woonachtig of gevestigd is of zijn zetel heeft in één van die landen.

Er is sprake van een dynamische verwijzing naar de genoemde lijsten omdat die lijsten van tijd tot tijd geactualiseerd worden aan de hand van de meest recente inzichten. Dit betekent dat trustkantoren wijzigingen van deze lijsten in de gaten moeten houden. Voor de lijst van derdehoogrisicolanden gold dit al omdat bij betrokkenheid van landen op die lijst op grond van de huidige wet al verscherpt cliëntenonderzoek verricht moet worden.

Onderdeel E *(schrappen artikel 28)*

Artikel 28 komt te vervallen omdat de trustdienst als bedoeld in onderdeel c, van de begripsomschrijving van trustdienst in artikel 1 van de Wtt 2018, wordt geschrapt. De artikelen 29 tot en met 30a worden vernummerd tot 28 tot en met 30, zodat de nummering van de artikelen rond het cliëntenonderzoek doorloopt.

Onderdeel F, G, H en I *(wijziging artikelen 28, 29 en 30 (nieuw))*

In verband het met schrappen van de trustdienst doorstroomvennootschap en het wijzigingen van de lettering van de trustdiensten in artikel 1, worden enkele technische wijzigingen aangebracht in de vernummerde artikelen 28, 29 en 30.

Onderdeel J *(wijziging artikel 33)*

Onderdeel b van artikel 33 komt te vervallen nu deze dienstverlening onder de verbodsbepaling van artikel 23a komt te vallen.

Onderdeel K *(schrappen artikel 36)*

In verband met de invoering van het verbod van artikel 23a lid 1 sub a, komt artikel 36 te vervallen. Dit omdat het treffen van bijzondere maatregelen niet aan de orde zal zijn nu er een algeheel verbod geldt.

Onderdeel L *(wijziging artikel 55)*

Lid 3 wordt toegevoegd, nu dit abusievelijk is komen te vervallen bij de totstandkoming van de Wtt 2018.

De Minister van Financiën,

Versie 1 jan 2015

NB: De toelichting (huidige pagina) is geen onderdeel van het format (volgende pagina).

Toelichting
De uitkomsten van een rijksbreed experiment vormden aanleiding voor het toenmalige kabinet te besluiten dat voortaan bij de voorbereiding van wetgeving dient te worden bepaald of internetconsultatie meerwaarde heeft en een effectieve methode is om doelgroepen van een regeling te bereiken. [1]

In de verzamelbrief regeldruk 2011-2015[2] trekt het huidige kabinet de lijn (dat bij de voorbereiding van wetgeving, en dan vooral bij die regelingen waarbij de methode het meest effectief is gebleken, dient te worden bepaald of internetconsultatie meerwaarde heeft en een effectieve methode is om doelgroepen van een regeling te bereiken) door en neemt nieuwe initiatieven om de overheid transparanter te maken. Of een internetconsultatie over een voorstel wordt uitgevoerd bepaalt een departement met inachtneming van het kabinetsbeleid. Uitgangspunt is dat voorstellen die significante verandering brengen in de rechten en plichten van burgers, bedrijven en instellingen of die grote gevolgen hebben voor de uitvoeringspraktijk via internet worden geconsulteerd, behoudens goede gronden om daarvan af te zien.

Met ingang van 1 januari 2014 worden internetconsultaties op grotere schaal toegepast en worden bij nieuwe internetconsultaties de antwoorden gepubliceerd op de verplichte vragen van het IAK.[3] Publicatie van de 7 IAK vragen vindt plaats met behulp bijgaand format. Het ingevulde format moet, als extra document, naast bijvoorbeeld het conceptvoorstel en de toelichting, worden gepubliceerd op de website. Voor het invullen van de vragen kunnen passages uit de toelichting op het voorstel worden gebruikt. Deze informatie kan ook worden hergebruikt bij het indienen van voorstellen bij ambtelijke voorportalen.

Deze informatie kan ook worden hergebruikt bij het indienen van het voorstel bij ambtelijke voorportalen. Bij internetconsultatie geldt het volgende:

- Er wordt gebruik gemaakt van het Word-format op de volgende pagina.
  Voor het invullen van de vragen kun je passages uit de toelichting op het voorstel gebruiken.
  Hieronder volgt ook per vraag de toelichting bij het invullen.

- Het ingevulde format moet worden geüpload bij het tabblad "Documenten". Daar worden ook de regeling en toelichting geüpload. De beantwoording van de vragen wordt voorlopig dus in een apart document zichtbaar op www.internetconsultatie.nl.

- Sla het ingevulde format op onder de bestandsnaam "Beantwoording vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)' zodat de publicatie herkenbaar wordt weergegeven.

Toelichting op de vragen

1. Wat is de aanleiding?
Beschrijf de aanleiding voor het maken van het voorstel (bv. het regeerakkoord, besluit van de bewindspersoon, EU-implementatie, toezegging aan de Tweede Kamer, verzoek uit de branche of onderzoeksrapport). Noem de vindplaats van de bron waaruit de aanleiding blijkt.

2. Wie zijn betrokken?
Geef aan welke groepen, organisaties, instanties, personen etc. geraakt worden door het voorstel, hoe deze betrokken zijn bij de totstandkoming van het voorstel (bijv. afstemming, consultatie, advisering) en waarom men betrokken is (bv. kennis van het probleem, betrokken bij uitvoering of handhaving, vertegenwoordiger doelgroep).

3. Wat is het probleem?
Beschrijf hier het probleem dat moet worden opgelost. Welke situatie wordt negatief gewaardeerd of is voor vatbaar voor verbetering?

---

[1] Kamerstukken II, 2010/11, 29515, nr. 330 (Kabinetstandpunt IAK 14 april 2011)
[2] Kamerstukken II 2010/11, 29 515, nr. 333 (Verzamelbrief regeldruk 19 september 2011)
[3] Kamerstukken II 2012/13. 29 362, nr. 224/225 (Brieven Modernisering van de overheid 12 september 2013 en 19 december 2013).

4. Wat is het doel?
Beschrijf het beleidsdoel/de beleidsdoelen. Formuleer doelen waar mogelijk SMART: Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden.

5. Wat rechtvaardigt de overheidsinterventie?
Geef aan welk publiek belang in het geding is en waarom ingrijpen door de rijksoverheid noodzakelijk is. Wat gebeurt er bij niets doen/ongewijzigd beleid (nuloptie)?

6. Wat is het beste instrument?
Geef aan met welk(e) beleidsinstrument(en) het beoogde doel kan worden gerealiseerd en waarom het gekozen instrument – alles afgewogen – de voorkeur geniet. Vermeld de in de afweging betrokken overwegingen omtrent effectiviteit, doelmatigheid, rechtmatigheid, uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid.

7. Wat zijn de (neven)gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?
Beschrijf hier de (neven)gevolgen van het voorstel voor burgers, bedrijven, overheid en milieu. Denk bij gevolgen voor burgers en bedrijven bijv. aan administratieve lasten, toezichtlasten en nalevingskosten en bij bedrijven ook aan markteffecten en concurrentiepositie. Denk bij gevolgen voor de overheid bijv. aan budgettaire gevolgen voor de rijksbegroting, gevolgen voor bezwaar en beroep, toezicht, rechtspraak rechtsbijstand etc.. Gevolgen moeten zo veel mogelijk worden gekwantificeerd (bijv. om hoeveel burgers gaat het, wat zijn de verwachte kosten etc.).

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)
Het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving bevat normen waaraan goed beleid of goede regelgeving dient te voldoen. Uitgebreide informatie vind je op www.naarhetiak.nl (klik dan op de tekst "Naar het IAK" in de linker kolom).

1. Wat is de aanleiding?

Nieuwe maatregelen in het kader van de voortgangsbrief Plan van Aanpak Witwassen (https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/01/14/kamerbrief-voortgang-plan-van-aanpak-witwassen).

2. Wie zijn betrokken?

Trustkantoren, cliënten van trustkantoren en toezichthouders.

3. Wat is het probleem?

De trustsector is nog niet op het niveau dat verantwoord wordt geacht. De sector heeft te maken met verschillende integriteitsrisico's die nog niet afdoende beheerst worden. Met dit wetsvoorstel worden een aantal diensten verboden waar een cumulatie van integriteitsrisico's zich voordoet. Ingrijpen is nodig, nu het de sector zelf niet lukt integriteitrisico's afdoende te beheersen.

4. Wat is het doel?

Het invoeren van drie verboden, zodat dienstverlening waaraan inherent hoge integriteitsrisico's verbonden zijn worden verboden. Het betreft de volgende verboden: (i) algeheel verbod voor het aanbieden van doorstroomvennootschappen (ii) Een verbod om diensten te verlenen aan cliënten, doelvennootschappen of UBO's van cliënten of doelvennootschappen die gevestigd zijn of hun zetel hebben in een derde hoog risicoland (iii) Een verbod om diensten te verlenen aan cliënten, doelvennootschappen of UBO's van cliënten of doelvennootschappen die gevestigd zijn of hun zetel hebben in een land die op de lijst staat van non-coöperatieve landen op belastinggebied.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

De incidenten die zich de afgelopen tijd hebben voorgedaan (denk hierbij o.a. aan de Panama papers, Luanda leaks etc.) en het Toezichtbeeld van DNB van eind 2019 waaruit blijkt dat de sector de integriteitrisico's nog niet afdoende beheerst. Interventie wordt noodzakelijk geacht, omdat het de sector zelf niet lijkt te lukken om risico's goed te beheersen. Met de nieuwe maatregelen wordt de sector hopelijk geholpen hierbij.

6. Wat is het beste instrument?

Het beste instrument is het invoeren van aangescherpte wettelijke eisen. Dit omdat het voor de sector lastig lijkt te zijn om, om te gaan met open normen. DNB constateert al jaren dat trustkantoren de integriteitsrisico's verbonden aan hun dienstverlening onvoldoende beheersen. Daarom is gekozen om dienstverlening waaraan inherent hoge integriteitrisico's verbonden zijn te verbieden. Nu hoeft de sector omtrent bepaalde dienstverlening niet meer zelf een risico inschatting te maken, nu bepaalde diensten (waaraan inherent hoge integriteitrisico's verbonden zijn) met dit wetsvoorstel verboden worden (zie ook antwoord op vraag 4).

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Voor de verwachte effecten van de regeling wordt verwezen naar §3 van het algemeen deel van de memorie van toelichting. In deze paragraaf wordt ingegaan op de gevolgen en effecten voor het bedrijfsleven die het wetsvoorstel met zich mee zou kunnen brengen.